

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ПРАВНИ НАУКИ“

Приета от ФС (протокол №/ дата):

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол №/ дата):

Декан:

(доц.д-р Хр.Благойчева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ОСНОВИ НА ПРАВОТО“

ЗА СПЕЦ: Всички специалности /без спец. „Мобилни и уеб технологии“, „Информатика и компютърни науки“, „Информатика“/“; ОКС „бакалавър“ – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 1; СЕМЕСТЪР: 2

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 15 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАБОТЕН ЕЗИК: български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	15
В т.ч.:	
• ЛЕКЦИИ	9
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	6
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	225
В т.ч.:	
• ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ КОНСУЛТАЦИИ	8
• САМОПОДГОТОВКА	217

Изготвили програмата:

1. ....
(проф.д-р Маргарита Бъчварова)
2. ....
(доц. д-р Андрияна Андреева)
3. ....
(гл. ас. д-р Дарина Димитрова)
4. ....
(гл. ас. д-р Живка Матеева)
5. ....
(гл. ас. д-р Диана Димитрова)

Ръководител катедра: .....

„Правни науки“ (доц. д-р Андрияна Андреева)

I. АНОТАЦИЯ

Учебната програма е съставена с оглед студентите-икономисти да придобият основни знания по теория на държавата и правото, конституционно, административно, финансово, осигурително, наказателно, гражданско, облигационно, вещно и трудово право.

Лекционният курс следва класическата структура на отделните отрасли от националната ни правна система. Знанията се предлагат в логическата им последователност, като правните клонове се обособяват в два дяла – публично право и частно право. По този начин изложението от лекции предоставя фундаментални знания по основни понятия и правни институти от националната ни правна система.

Целта е бъдещите икономисти да знаят същността на основополагащите въпроси на правото, предвид мястото и ролята, която ще заемат и изпълняват в управлението на икономиката в условията на пазарно стопанство.

Очакваните резултати от лекционния курс включват овладяване на основни правни знания, боравене с нормативната материя, прилагане на знанията при решаване на правни казуси и формиране на нови знания свързани с икономическата професия.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
1	Тема първа: ОБЩО УЧЕНИЕ ЗА ПРАВОТО.
1.1.	Възникване и същност на правото. Методи и източници на правото. Система и субекти на правото..
1.2.	Правни отношения. Структура на правоотношението. Субекти. Юридически факти – понятие и видове юридически факти.
1.3.	Правни норми -същност, елементи на правната норма.Видове правни норми.
2	Тема втора: ОБЩО УЧЕНИЕ ЗА КОНСТИТУЦИЯТА.
2.1.	Конституция – същност и белези. Историческо развитие. Видове конституции.
2.2.	Принципи на конституцията.
3	Тема трета: ДЪРЖАВНИ ОРГАНИ.
3.1.	Народно събрание - организация и ред на дейност. Правомощия. Видове правни актове.
3.2.	Президент - правно положение. Правомощия и актове. Отговорност на президента
3.3.	Министерски съвет - ред за образуване, състав и срок на правомощия. Актове и отговорност.
3.4	Конституционен съд - състав, ред на дейност и правомощия. Актове на Конституционния съд.
3.5	Съдебна власт- система и органи на съдебната власт
4	ТЕМА четвърта: ОСНОВИ НА АДМИНИСТРАТИВНОТО ПРАВО.
4.1.	Административни актове - определение, изисквания за издаване,видове административни актове. Недействителност на административните актове.
4.2.	Административни нарушения - определение, обективна и субективна страна на административното нарушение. Субекти на административнонаказателна отговорност. Административни наказания – видове, производство по налагане.
5	ТЕМА пета: НАКАЗАТЕЛНО ПРАВО.

5.1.	Общо учение за престъплението. Обективна и субективна страна на престъплението. Обстоятелства, които изключват престъпния характер на деянието.
5.2.	Общо учение за наказанието. Цели на наказанието. Наказателноотговорни лица. Видове наказания.
5.3	Система на престъпленията по НК. Отделни видове престъпления.
6	ТЕМА шеста: ГРАЖДАНСКО ПРАВО - ОБЩА ЧАСТ.
6.1.	Физически и юридически лица - понятия и белези. Правосубектност на лицата.
6.2.	Правни сделки - характеристика и видове. Недействителност на правната сделка.
6.3	Представителство и погасителна давност
7	ТЕМА седма: ОСНОВИ НА ВЕЩНОТО ПРАВО.
7.1.	Право на собственост - същност и съдържание.
7.2.	Основания за придобиване и загубване на правото на собственост. Защита на правото на собственост.
7.3.	Форми на собственост - частна и публична. Режим на обектите на държавна и общинска собственост.
8	ТЕМА осма: ОСНОВИ НА ОБЛИГАЦИОННОТО ПРАВО.
8.1.	Облигационно правоотношение - определение и същност. Основания за възникване. Извъндоговорни основания- неправомерно увреждане, неоснователно обогатяване, водене на чужда работа без пълномощие..
8.2.	Общо учение за договорите. Правен режим за сключване на договора.
9	ТЕМА девета: ИЗПЪЛНЕНИЕ И НЕИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА.
9.1.	Изпълнение на задълженията. Принципи, страни, предмет, място и време на изпълнението.
9.2.	Неизпълнение на задълженията. Виновно неизпълнение - форми и последици. Невиновно неизпълнение на задължението.
9.3.	Отговорност на неизпълнение на задължението - обезщетение и неустойки. Граница на отговорността.
10	ТЕМА десета: ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ВЗЕМАНИЯТА. ПОГАСЯВАНЕ НА ОБЛИГАЦИОННИТЕ ПРАВООТНОШЕНИЯ.
10.1.	Понятие за обезпечаване на вземанията. Видове. Привилегии Договор за поръчителство. Сключване, права и задължения на страните.
10.2.	Залог и ипотека като способи за обезпечаване на вземанията.
10.3.	Способи за погасяване на облигационното правоотношение - новация, прихващане, сливане и опрощаване.
11	ТЕМА единадесета: ДОГОВОРИ В ОБЛИГАЦИОННОТО ПРАВО.
11.1.	Договор за продажба. Вещно действие на договора. Права и задължения на страните. Отговорност на продавача за недостатъци на вещта.
11.2.	Договор за поръчка- определение, права и задължения на страните. Договор за изработка- определение, права и задължения на страните.
11.3.	Договор за наем- определение, права и задължения на страните. Договор за заем: видове договори. Заем за послужване. Заем за потребление.
12	ТЕМА дванадесета: ОСНОВИ НА ТРУДОВОТО ПРАВО.
12.1.	Трудово правоотношение - същност и съдържание. Страни на трудовото правоотношение.
12.2.	Прекратяване на трудовите правоотношения - основание и ред
13	ТЕМА тринадесета: ТРУДОВ ДОГОВОР.
13.1.	Трудов договор - същност, сключване и елементи.
13.2.	Видове трудови договори.

14	ТЕМА четиринадесета: РАБОТНО ВРЕМЕ, ПОЧИВКИ И ОТПУСКИ.
14. 1.	Понятие и видове работно време.
14. 2.	Почивки и отпуски – същност. Видове отпусък.
15	ТЕМА петнадесета: ТРУДОВА ДИСЦИПЛИНА И ДИСЦИПЛИНАРНА ОТГОВОРНОСТ.
15. 1.	Понятие за трудова дисциплина и дисциплинарна отговорност. Нарушение на трудовата дисциплина. Видове нарушения
15. 2.	Дисциплинарни наказания. Ред за налагане на дисциплинарните наказания..
16	ТЕМА шестнадесета: ОСНОВИ НА ОСИГУРИТЕЛНОТО ПРАВО
16. 1.	Осигурителни правоотношения - същност, елементи , страни. Видове осигурителни правоотношения.
16. 2.	Осигурени лица. Осигурители. Осигурителни органи

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ¹

Методите за подготовка и провеждане на обучението по дисциплината включват използването на различни учебни ресурси и дейности, чрез които се осъществява учебният процес в дистанционната форма на обучение:

- учебни ресурси - електронен учебник, файлове, хипервръзки;
- учебни дейности – форум, задание, електронни тестове.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Електронен тест	15	100
1.2.	Задание в платформата	1	25
Общо за семестриален контрол:		16	125
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (присъствен тест)	1	
Общо за сесиен контрол:		1	100
Общо за всички форми на контрол:		17	225

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронен учебник „Основи на правото“, М. Бъчварова, Р. Рачев, А. Андреева, Г. Йолова, Д. Димитрова, В. Иванова - Владова, М. Цветковска, Ж. Матеева, Д. Димитрова, И. Димитрова, издателство „Наука и икономика“ ИУ-Варна, ISBN 978-954-21-0828-3, 2015 г., качен в платформата за дистанционно обучение на ИУ - Варна.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Бъчварова, М., Андреева, А., Йолова, Г., Димитрова, Д., Матеева, Ж. Основи на правото. Варна: Наука и икономика, 2019 г.

¹ Методите за подготовка и провеждане на обучение се представят в съответствие с утвърдената Инструкция за разработване на учебна програма за дисциплина в дистанционна форма на обучение на Икономически университет – Варна.